

BULLETIN

Svensk förening för Beroendemedicin

www.svenskberoendemedicin.se

Nummer 3 | AUG 2022 | Årgång 33

Detta nummer utkommer inte i pappersformat, endast på vår hemsida

- 3** Hårstrå avslöjar droger
- 5** Alkoholfri öl ökar i Euroopa
- 7** Baksmälle-medicin
- 11** Höjd sprit- och tobaksskatt
- 8** CBD-förbudet kvarstår
- 13** Psykedelisk behandling
- 17** Brittiska parlamentets dryckesvanor
- 4** Ny tiamin-produkt
- 6** Droger i avloppsvatten
- 8** Crack och hornhinneproblem
- 8** Stroke och cannabis
- 4** Extra stark tuppstjört
- 5** Nominera Engelkandidat
- 15** Patienterna om sin buvidal-behandling

Årets annonsörer

Dessa företag sponsrar vår förening:

- Indivior
- Nordic Drugs
- dne pharma
- CAN(A&N)
- GILEAD
- Camurus
- Unimedica
- Accord Healthcare

Ännu en Narkotikautredning

Thomas Lindén är utredaren

Den av socialdepartementet ny tillsatta narkotikautredningen ska utreda det mesta som samsjuklighetsutredningen redan är klar med och kommer av uppenbara politiska skäl att avstå från att utreda väsentliga delar inom narkotikaområdet.

Till utredningsgruppen som består av sekretariatets verksamhetsföreträdare är det tänkt att knyta en specialistgrupp.

Se vidare sidan 12

Gårdsförsäljning

En möjlighet till småskalig försäljning av alkoholdrycker (SOU 2021:95)

remissvar från SLS/SfB

Se sidan 14

VAD TOGS UPP PÅ STYRELSEMÖTET

De viktigaste punkterna hittar du på sidan 18.

Föreningsmöte 2022

Vi ses den 25 november på Läkaresällskapet, Klara Östra Kyrkogata 10 i Stockholm.

Endast för medlemmar. Ingen föransmälan behövs.

Mingel och lätt förtäring från klockan 16.00. Mötet börjar 17.00 och brukar vara en timme.

VÄLKOMMEN!

Styrelsen

Ordförande

Joar Guterstam
Stockholm

Vice ordförande

Karin Stolare
Uppsala

Facklig sekreterare

Cathrine Rönnbäck
Göteborg

Vetensk. sekreterare

Martin O Olsson
Stockholm

Kassör

Hans Ackerot
Mölnådal

Övriga ledamöter

Sven Andréasson
Stockholm

Åsa Magnusson
Stockholm

Bengt Sternebring
Malmö

Sven Wåhlin
Stockholm

Hanne Tønnesen
Malmö

Markus Heilig
Linköping

Fides Schückher
Örebro

Sahar Janfada-Baloo
Malmö

Korrespondens

cathrine@
svenskberoendemedicin.se

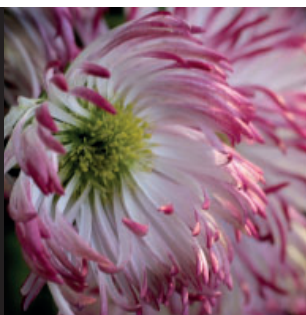
Lösenord 2022

På vår hemsida kommer du under året att hitta dokument som är avsedda enbart för medlemmar. Du avkrävs ett lösenord och detta är under 2022

bulle221

Tidskriften BULLETIN är inte kodad

Vetenskapliga mötet 6 maj 2022

Kort sammanfattning av det spännande heldagsmötet i Stockholm kommer i nästa nummer av BULLETIN.

Nästa nummer av **BULLETIN** utkommer i november och då i såväl pappersversion som på vår hemsida.

Huvudtema är rapport från föreningens vetenskapliga möte i maj.

Bulletin utkommer fyra gånger om året:
FEBRUARI - MAJ - AUGUSTI - NOVEMBER

Vår hemsida uppdateras hela tiden!
www.svenskberoendemedicin.se

Svensk förening för Beroendeme-

Ordförande

Joar Guterstam

Korrespondens

Cathrine Rönnbäck

cathrine@svenskberoendemedicin.se

Ekonomi

Hans Ackerot

Medlemsansvarig

Hans Ackerot

hans.ackerot@svenskberoendemedicin.se

Utbildningsutskottet

Karin Stolare (föredragande)

Vetenskapliga utskottet

Martin O Olsson (föredragande)

Forskning/konferenser

Markus Heilig (föredragande)

Bulletin/hemsida

Bengt Sternebring (redaktör)

bengt.sternebring@svenskberoendemedicin.se

Nästa studieresa

OSLO
mera information senare
Svensk förening för Beroendemedicin

Styrelsemöten 2022

26/8 2022 kl 10.30-15.30

25/11 2022 kl 13.30-16.00 Därefter mingel samt föreningsmöte kl 17.00-18.00.

Alla möten hålls på Svenska läkaresällskapet.

Har du som medlem frågor som du tycker bör tas upp i styrelsen är du välkommen att skriva några rader till vår sekreterare.

Som medlem i föreningen

har du möjlighet att söka **vårt Stipendium** för fördjupad alkohol- och drogkunskap. Du kan använda stipendiet till forskning, studiebesök, konferens e dyl. *Du kan ansöka när som helst under året.*

15 000 kronor kan bli dina

Ansökningsreglerna hittar du på vår hemsida www.svenskberoendemedicin.se

BULLETIN

Redaktör: Bengt Sternebring
bengt.sternebring@svenskberoendemedicin.se

Annonser: Camilla Stjernholm
camilla.stjernholm@svenskberoendemedicin.se

Ansv. utgivare: Joar Guterstam

Tryckeri: Exakta, Malmö

Bulletin är en medlemsskrift för Svensk förening för Beroendemedicin. Bulletin utkommer i pappersversion årligen i februari, maj och november. En kortare version utkommer endast på föreningens hemsida under augusti.

All osignerad text/bild: ©Bulletin.

www.svenskberoendemedicin.se

Vi uppdaterar

medlemsregistret. Du som har e-postadress och **inte** meddelat den till oss - skicka ett mail till

hans.ackerot@svenskberoendemedicin.se

Har du ansökt om medlemskap under de senaste åren har du sannolikt också fyllt i e-postadressen

– är den rätt behöver du naturligtvis inte höra av dig.

Tack för hjälpen!

Ett hårstrå ska avslöja drogintag

Den europeiska narkotikaorganisationen EMCDDA har initierat en forskningsstudie som ska analysera användbarheten av drogtestning av hårstrån. Metoden är inte ny men nu ska en studie visa om den passar för screening som ett komplement till övrig datainsamling som organisationen gör årligen i ett stort antal europeiska städer; till exempel undersökning av droger i avloppsvatten.

Härmetoden ger inte uppgifter om volymen av drogintag utan enbart förekomst, vilket är viktigt nog för "ögonblicksbilder" över ett drogintag i en population.

Metoden är skonsam, några hårstrån klipps av långt bak i nacken - förutsatt att det finns några att klippa av. Den lilla hårtussen som det gäller är så liten att ingreppet inte kommer att lämna några spår efter sig.

Bakgrunden till hårtestningen är att de intagna drogerna når hårstråna genom blodet och via svettning och mjäll från den yttre omgivningen. Tekniken gör det möjligt att upptäcka varje intagen drog och dess metaboliter.

Forskningen ska genomföras i Italien och Portugal på personer som uppsöker musikfestivaler. Start sker under andra halvåret av 2022.

EMCDDA.org

Från metadon till buprenorfin

Det finns så här långt 18 studier som beskriver övergången från metadon till buprenorfin för beroendepatienter. Trots i regel svåröverskådliga protokoll menar författarna att övergången från höga doser metadon fungerade hyggligt medan det var ännu enklare för lågdosmetadonpatienter att gå över till buprenorfin. Övergångsabstinens förekom sällan.

J Addiction Medicine: March/April 2022;16.2:143-51

Reglerad fortbildning inom sjukvården

Riksdagen har under våren tagit beslut om att uppmana regeringen att se över frågan om att införa krav på, och rätt till, kontinuerlig fortbildning för personal inom hälso- och sjukvården.

När det gäller läkare har denna yrkesgrupp ett eget ansvar för sin fortbildning, men vårdgivaren måste göra den möjlig genom att skapa utrymme i form av tid och resurser, säger Svenska Läkaresällskapets ordförande Tobias Alfvén.

Pandemin har satt sina spår: minskad alkohol över gränsen

Under pandemiåren 2020 och 2021 minskade resandeförseln med 64 procent jämfört med 2019 och köp av smugglad alkohol minskade med 39 procent.

Det är uppgifter från CAN (Centralförbundet för alkohol- och narkotikaupplysning) som har undersökt totala alkoholkonsumtionen i Sverige årligen sedan 2000. Det är naturligtvis en uppskattning eftersom såväl registrerad som oregistrerad konsumtion ger en total uppskattning.

Björn Trolldal är ansvarig för undersökningen:

—Vi ser en tydlig pandemi-effekt på resandeförseln och smugglingen.

Systembolagets försäljning ökade dock kraftigt under de tunga pandemiåren men inte så pass att den totala alkoholkonsumtionen i landet kunde bibehållas utan minskade med 4 procent. Förutom införselminskningen sjönk också restaurangernas alkoholförsäljning.

www.can.se

Bakgrund enligt CAN

I mätningarna sammanställs dels den registrerade försäljningen av alkohol (Systembolaget, restauranger och livsmedelsbutiker) dels den oregistrerade delen som består av resandeförsel, köp av smugglad alkohol, köp via internet och hemtillverkning. I mätningarna summeras de registrerade och oregistrerade delmängderna för att få en bild av den totala konsumtionen i Sverige.

Uppgifterna om den oregistrerade delen baseras från år 2020 både på självadministrerade enkät svar och på telefonintervjuer som genomförs kontinuerligt bland 17–84-åringar i Sverige. Totalt medverkar ungefär 18 000 personer varje år. De redovisade uppgifterna är baserade på mängderna ren alkohol per invånare 15 år och äldre i landet. Uppgifterna om de oregistrerade delmängderna korrigeras för de effekter som undersökningens bortfall kan medföra.

FORUM

Som medlem kan du på vår hemsida dela med dig egna erfarenheter, undra hur andra löser just dina problem eller varför inte - ställ en fråga till vår specialistpanel. Starta en diskussion i ett aktuellt ämne?

www.svenskberoendemedicin.se

Bulletiner

Det blev 20 års fängelse för den amerikanske "smärtdoktorn" som skrev ut och till och med sålde opioider till patienter med föga smärtproblematik men väl opioidberoende.

Det är olagligt att inneha heroin i Norge, men Högsta domstolen har beslutat att straffriförklara en ung man som av polisen togs med 4 gram heroin. Beslutet innebär en förändring av praxis i Norge och betyder att drogberoende framöver inte kommer att straffas för innehav av upp till fem gram heroin, kokain och amfetamin. Inte heller användning av drogerna kommer bestraffas. HD grundar beslutet efter den tvärpolitiska enhet som råder i landet. DN 220412

Morocco's General Directorate of National Security (DGSN) har gjort ett mycket stort beslag av cannabis i ett lager i den nordliga hamnstaden Tanger. Polisen hittade drygt 31 ton(!) cannabisarts, vilket även i cannabisodlarlandet Marocko betecknas som rekordstort. Se notis th. Morocco World

News

Fynd i Uppåkra i Skåne sätter järnåldern i nytt ljus. Här bryggdes öl redan under järnåldern, dvs långt innan de medeltida munkarna kom till Sverige och - som vi trott - lärde oss brygga öl. Dick Harrysson 2022.

Läkareällskapet och Läkarförbundet vill föreslå regeringen att ge Socialstyrelsen i uppdrag att se över hur nuvarande ledningsföreskrifter kan förtydligas när det gäller vårdgivarnas ansvar för läkares fortbildning.

Under förra året gjorde den svenska polisen ett omfattande beslag av narkotikaklassade läkemedel och cannabis. När det gäller läkemedlen kommer de sällan från svenska apotek utan företrädesvis insmugglade piratkopior av bensodiazepiner och tramadol. Statistik från Nationellt forensiskt centrum.

Polisregion Syd beslagtogs 410 miljoner kronor från kriminell verksamhet under åren 2019-2021. Det handlade om allt från upptaxering och beslagtagna bilar och egendom till att kräva tillbaka bidrag som utbetalats på felaktiga grunder. SDS220526

Enligt SR och polisen i Norrköping har det blivit allt vanligare att ungdomar i 13 - 15 år berusar sig genom att andas in torrchampospray. Det är för att få samma ruseffekt som från lustgas. SR Ekot 220610

Cannabis legalt på försök. I Schweiz får ett antal individer hämta ut cannabis för rekreationell användning på apotek under en försöksperiod. För medicinskt bruk är det från 1 augusti tillåtet för läkare att skriva ut cannabis på recept. mdr.de

Världens längsta ord tar över tre timmar att uttala och omfattar cirka 57 sidor i textformat. Order innehåller 189 819 tecken och är ett ord på engelska för det kemiska namnet på ett protein hos människa.

Mer än varannan svensk dricker mer och oftare alkohol under semestern jämfört med annars under året. Småbarnsföräldrar är de som mest ändrar sina vanor och dricker mer under sommaren, visar en undersökning från IQ.

Ny tiaminprodukt som inte behöver licensförskrivas

Med registreringen av Thiamine Sterop injektionsvätska, lösning (2 ml Ampuller, 50 mg/ml) finns ett nytt läkemedel tillgängligt sedan slutet på april. Thiamine Sterop, 50mg/ml injektionsvätska, lösning, innehåller tiaminhydroklorid och är fri från klorbutanol och andra konserveringsmedel. Thiamine Sterop behöver inte förskrivas på licens.

Thiamine Sterop är avsett för förebyggande av och behandling av vitamin B1 bristtillstånd såsom Beriberi, vitamin B1 brist relaterad till kronisk alkoholism och Wernicke-Korsakoffs syndrom.

Legaliseringsvåg för cannabis sprids över världen

Det blir allt fler länder runt om i världen som på ett eller annat sätt legaliserar användningen av cannabis. Här är några aktuella exempel.

Costa Rica har blivit det elfte latinamerikanska landet som legaliserat cannabis som medicinsk produkt. Bakgrunden är den vanliga: att man nu kan minska den illegala marknaden och dessutom tillföra skattepengar till landet.

Israels regering har förkunnat att landet kommer att avkriminalisera rekreationellt användande av cannabis. I samband med detta släpps de nuvarande "cannabis-fångarna" loss.

I Marocko planeras att viss cannabisodling ska regleras i tre provinser. Detta kommer förhoppningsvis att minska den illegala produktionen (Marocko är ett av de ledande producenterna av illegal cannabis med export till Europa), leda till klimathållbar odling och inte minst tillföra staten en rejäl slant.

En extra stark tuppstjärt som kanske är en hästsvans...

Det var under Sovjetunionens invasion av Finland 1939 som den hemmagjorda brandbomben kallades för molotovcocktail (*molotov cocktail*) efter Stalins utrikesminister Vjatjeslav Molotov. De bensinfyllda flaskorna kastades framgångsrikt mot de sovjetiska stridsvagnarna.

När de bensinfyllda flaskorna först användes under spanska inbördeskriget benämndes de bara som brandflaskor. Idag är molotovcocktails ett internationellt begrepp.

En cocktail utan krigiska begrepp och endast för konsumtion per os anses härstamma från 13 maj 1806. Men varifrån begreppet cocktail kommer ifrån är oklart, det finns många förklaringar. En ofta förekommande är att begreppet skulle härledas från en kapplöpningshäst som inte är ett fullblod och i sin stamtavla har en stubbsvans (cock-tailed).

En cocktail är en receptbunden drink, blandad av olika sorters spritdrycker, vin och eventuellt andra alkoholhaltiga eller alkoholfria komponenter.

Amfetamin och ecstasy dominerar i svenska avloppsvatten

Den årliga genomgången av narkotikarester i avloppsvatten publiceras av det europeiska narkotikaorganet EMCDDA. Undersökningarna startade 2011. Det är resultaten från 2021 som nu redovisas. I undersökningen ingår 75 städer i 17 länder¹⁾. I praktiskt taget alla städer upptäcktes samtliga förväntade droger även om fyndens storlek varierade kraftigt mellan olika områden.

När det gäller amfetamin och MDMA (Ecstasy) är det dessa droger som dominerar i Sverige. De är över huvud taget vanligast i norra Europa, förutom Sverige är de främsta länderna för amfetamin Belgien, Nederländerna och Finland. Tas MDMA med så tillkommer Tyskland och Norge.

Den starkare varianten metamfetamin har av tradition hållit sig till Tjeckien och Slovakien. Så även under 2021 års undersökning, men drogen hittas sedan några år i mindre men ökande mängder även i Belgien, östra delen av Tyskland, Spanien, Turkiet och i norra Europa.

Kokain är den dominerande drogen i avloppsvatten i städer som ligger i västra och södra Europa. Största mängderna fanns i Belgien, Nederländerna och Spanien. Låga nivåer var det i städerna i östra Europa, men oroväckande ses även i år en ökning i denna del av Europa.

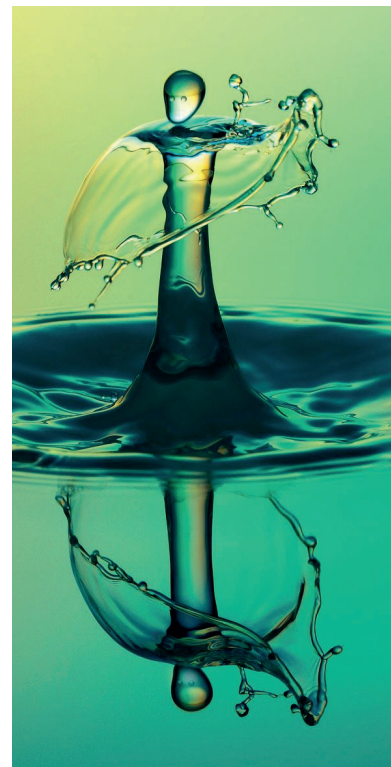
Crackkokain har vunnit insteg i Europa under senare tid. Fanns nu i 13 av den 75 städerna, högsta nivåerna noterades i Amsterdam och Antwerpen.

Cannabismetaboliten THC-COOH undersöks numera och största mängderna hittades i Kroatien, Spanien, Nederländerna och Slovenien.

Den specifika metaboliten för heroin (6-monoacetyl-morfin) är inte möjlig att mäta i avloppsvattningen emedan den är i denna vätska instabil.

Detaljerad information om varje drog för respektive undersökta städerna i de 17 länderna finns på EMCDDAs hemsida.

¹⁾Sverige, Österrike, Belgien, Cypern, Tjeckien, Tyskland, Danmark, Estland, Finland, Italien, Litauen, Nederländerna, Portugal, Spanien, Slovakien, Slovenien och Turkiet.

Välkommen till en terapiinriktad utbildning kring

OPIOIDBEROENDE

Utbildningen omfattar etiologi, diagnos och utredning av opioidberoende, farmakologisk och icke-farmakologisk behandling, återfallsprevention, säkerhetsaspekter samt samsjuklighet.

Målgrupp är all vårdpersonal inom svensk LARO verksamhet.

Föreläsare är SFB-godkänd representant med lång LARO erfarenhet

I samband med utbildningen erbjuds kaffe och lunch, beroende på tid.

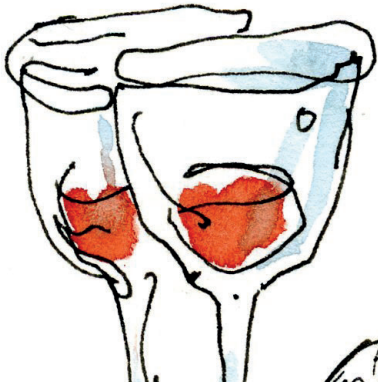
Deltagandet är kostnadsfritt. Huvudmannens godkännande krävs.

Intresseanmälan skickas till någon av följande: jonas.johansson@abbvie.com, hakan.karmback@camurus.com, andreas.wiklund@indivior.com eller inger.landin@nordicdrugs.se

Utbildningen har utvecklats av Svensk förening för Beroendemedicin.

Utbildningsmaterialet är framtaget med finansiellt stöd av AbbVie, Camurus, dne, Gilead, Indivior, Nordic Drugs och Sandoz

Små mängder alkohol påverkar hjärnans gråa och vita substans

Att hög alkoholkonsumtion är förknippad med hjärnatrofi, nervcells förluster och sämre integrering av den vita hjärnsubstansen är forskningsmässigt väldokumenterat. Lika tydlig har inte forskningen varit när det gäller negativ hjärnpåverkan vid mindre alkoholkonsumtion. För att om möjligt få ett mer handfast grepp om eventuella risker vid låg konsumtion har en forskargrupp i Storbritannien (UK) undersökt 36 678 individers bildbehandlade hjärnor.

I undersökningen ingick medelålders och äldre invånare i UK och data fick man från UK Biobank.

Studien verifierade tidigare resultat som visat på negativ påverkan på hjärnans mikro- och makrostruktur efter alkoholintag. Det är speciellt hjärnans volym som påverkas men också den grå substansens volym och vita substansens mikrostruktur.

Vad denna omfattande studie visade var att även vid små mängder alkohol ses hjärnförändring i såväl makro- som mikroperspektiv. Vid en genomsnittlig dagskonsumtion av en till två glas (units1)) alkohol kunde förändringar ses, ju mer alkohol som individen intagit, desto mer omfattande var förändringarna.

1) En unit i Storbritannien motsvarar 25 ml 40-procentig whisky eller 75 ml 13-procentigt vin.

Nat Commun 13, 1175 (2022)

EFTERLYSNING

Vi publicerar gärna aktuella avhandlingar!

Kontakta oss med uppgifter om din egen eller annans **avhandling** inom vårt område.

Det finns ingen bra baksmälle-medicin – eller?

Det finns en uppsjö behandlingsalternativ mot alkoholinducerad baksmälla (dagen efter, hangover). Någon fördjupad vetenskaplig genomgång av litteraturen i ämnet finns inte, eller snarare har inte funnits förrän nu(?). Ett forskarteam från King's College London and South London och Maudsley NHS Foundation Trust har tagit på sig uppgiften att systematiskt gå igenom vad som publicerats i försöket att få kläm på vad som med evidens för effektivitet kan erbjudas mot baksmälla.

Syftet med genomgången var att jämföra kvantitativt effektiviteten och toleransen av den farmakologiskt aktiva behandlingsinsatsen för att förhindra alkoholbaksmällan.

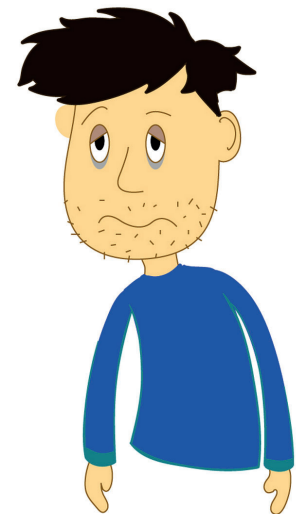
Forskarna hittade 21 placebokontrollerade randomiserade studier som redovisade resultat för röd ginseng, koreansk päronjuice och andra mer eller mindre suspekta kurer. Det slutliga resultatet blev naturligtvis haltande emedan ingen publicerad forskning visade sig undersöka samma substans. Någon meta-analys var inte att tänka på.

Men många substanser blev det, här den engelska listan över de möjliga och efterlängtrade kurerarna:

Curcumin, Duolac ProAP4 (probiotics), L-cysteine, N-Acetyl-L-Cysteine (NAC), Rapid Recovery (L-cysteine, thiamine, pyridoxine and ascorbic acid), Loxoprofen (loxoprofen sodium), SJP-001 (naproxen and fexofenadine), Phyllpro (Phyllanthus amarus), Clovinol (extract of clove buds), Hovenia dulcis Thunb. fruit extract (HDE), Polysaccharide rich extract of Acanthopanax (PEA), Red Ginseng, Korean Pear Juice, L-ornithine, Prickly Pear, Artichoke extract, 'Morning-Fit' (dried yeast, thiamine nitrate, pyridoxine hydrochloride, and riboflavin), Propranolol, Tolfenamic acid, Chlormethiazole, and Pyritinol.

Den trivsamma genomgången som publicerades i Addiction avslutas med konklusionen att det finns endast mycket låg evidens för effektiviteten varför någon behandlingsrekommendation av de genomgångna farmakologiskt aktiva substanser inte går att ge. Alla studierna visade dock på god tolerans. Det kan, enligt författarna, möjligen finnas anledning att göra fördjupade studier med pyritinol (C₁₆H₂₀N₂O₄S₂, har bl a använts mot ångest), kryddnejlikeextrakt och NSAID-medlet tolfenamin, även om dessa tre också har mycket låg evidens för effektivitet.

Addiction <https://doi.org/10.1111/add.15786>

Rekord i återkallade läkarlegitimationer

Hälso- och sjukvårdens ansvarsnämnd (HSAN) har redovisat förra årets mindre smickrande statistik över indragen legitimation och indragen eller begränsad förskrivningsrätt. De senaste åren har antalet återkallade läkarlegitimationer ökat kraftigt, förra året slogs rekordet med 41 indragna legitimationer. Året före var också ett rekordår med 26 läkare som fått sina legitimationer återkallade.

Den vanligaste orsaken till återkallade legitimationer 2021 var uppenbar olämplighet, därefter att personen själv hade begärt att få legitimationen återkallad. Den tredje vanligaste orsaken var grov oskicklighet. Betydligt fler legitimationer återkallades på grund av oskicklighet och olämplighet jämfört med de två föregående åren.

Den vanligaste grunden för beslut om prövotid för samtliga legitimationsyrken var sjukdom eller någon annan liknande omständighet, exempelvis missbruk. Näst vanligast var oskicklighet.

Läkartidningen

Saffran istället för opium

Den talibanska regimen har sedan april förbjudit opiumodlingar i Afghanistan. Samtidigt förbjöds hashish och alkohol. Det besvärande inkomstbortfallet för de miljontals fattiga opiumbönderna ska mildras, enligt regeringen, med odling av saffran eller annan legal gröda.

Afghanistan har hittills varit världens ledande producent av opium. Enligt FN-organet UNODC svarar landet för 80 procent av världproduktionen vilket motsvarar i pengar ungefär 1,6 miljarder euro.

DW 220404

Hornhinneproblem i samband med rökning av crack kokain

Crack kokain är förknippat med flera medicinska komplikationer. Ett som är mindre känt är allvarliga ögonbesvär, så kallade crack eyes eller den medicinska termen crack eye syndrome. Det är hornhinnan (kornean) som angrips. I Drug and Alcohol Review har en forskargrupp publicerat en genomgång av de patientfall som finns publicerade i den vetenskapligt granskade litteraturen.

Litteraturgenomgången resulterade i 30 olika fallbeskrivningar i 11 olika rapporter. Vanligen angreps båda ögonen (63%). Vanligaste (83%) orsaken till ögonbesvären visade sig vara en hornhinneinfektion som efter behandling förbättrades nästintill fullständigt. Dock hade 22% av crackanvändarna med synproblem signifikant kvarstående synförsämring på de (det) affekterade ögonen.

Crack kokain intas genom rökning och den direkt toxiska effekten av crackröken kan leda till de korneala besvären som epitelpåverkan, uttorkning av ögat beroende på minskad blinkningsreflex och cellförstörelse efter ivrigt gnuggande i ögonen.

Kliniker som stöter på hornhinneproblem av denna art anmodas fördjupa frågeställningen angående crack kokain. Risken att få napp i Sverige är för närvarande sannolikt liten emedan skadligt bruk av crack kokain är sällsynt. Drogen har dock börjat nå Europa (EMCD-DA). I USA är det ett långt ifrån försumbart problem.

<https://doi.org/10.1111/dar.13366>

Stroke överrepresenterat hos cannabisanvändare

I en rapport från Addiction Medicine framkommer att cannabisanvändare har en liten men ökad risk att drabbas av såväl ischemisk som hemorragisk stroke. Risken var 1,2 respektive 0,3 procent jämfört med icke-användares 0,8 respektive 0,2 procent.

Nog så viktig information även om det var otillräckliga data när det gällde relation till exponering, varaktighet och dos-respons.

J Addiction Medicine: March/April 2022;16, 2:208-15

Vodkan i Ryssland på 1800-talet

För att få pengar till de evighetslånga krig som var legio under århundraden hade många härskare från 1500-talet lånat pengar från de rika handelshusen som exploaterat världen. Men det blev dyrt – lån ska ju betalas tillbaka, gärna med ränta. I Ryssland kom man på att införa skatt. Inte på vilka varor som helst utan speciellt på vodka, som praktiskt taget varje bondehushåll brände hemmavid.

Destillationstekniken kom till Ryssland på 1500-talet och hälsades med ovationer av bondefolket. Men tsar Ivan den förskräcklige såg här pengar att hämta. Hembränning förbjöds och all sprit producerades och såldes nu av staten. Tillsammans med ryska handelsmän byggdes en enorm vodkahandel upp och till statskassan flöda pekunierna.

Under 1800-talet var vodkahandeln så lönsam att den bekostade merparten av den ryska armén som då var världens största. Det ryska alkoholberoendet kom inte långt efter.

David Christian. Berättelsen om allt. Fri tanke 2018

Thailand: cannabisodling legaliserad men med begränsningar

Trots de hittills tuffa drogrelaterade lagarna har Thailand som första land i Sydostasien legaliserat hemodling av cannabis, en lag som även tillåter företag att för kommersiellt bruk odla cannabis. Lagen trädde i kraft i juni 2022, men redan under 2018 var Thailand första land i Asien som legaliserade cannabis för medicinsk användning.

Rekreationellt bruk av cannabis är dock fortfarande förbjudet. En viktig lagregel är att ingen cannabisprodukt får överstiga 0,2 procent THC-mängd. Det blir ingen turistinvasion enbart för att offentligen röka marijuana – det är helt enkelt fortfarande förbjudet. Likaså är det olaglig att sälja eller hantera någon form av cannabis som överstiger 0,2 pro-

cent THC. Fängelse kan bli resultatet.

Dock kan man på restaurang få en maträtt eller en drink som är kryddad eller uppblandad med lagligen odlad cannabis.

BBC220609

Spritkonsumtionen ökar när pandemin avklingar

Den skånsk-franska produktionen av Absolut vodka ökade med 10 procent i såväl försäljning som omsättning enligt senaste årets bokslut. Det gäller internationellt enligt Pernot-Ricard som äger den skånskproducerade vodkan.

Omsättningen för senaste året var 92,6 miljarder SEK och när alla omkostnader var borträknade blev det en nett förtjänst på 25,3 miljarder.

SDS220528

Förbudet att sälja CBD-produkter som läkemedel kvarstår

Förvaltningsrätten har meddelat dom i ett mål om förbud vid vite att sälja produkter innehållande CBD. Förvaltningsrätten avslår överklagandet och anser att Läkemedelsverket har haft rätt att förbjuda försäljningen fast den skett via Internet från ett annat EU-land.

Läkemedelsverket förbjöd ett nederländskt företag att sälja vissa CBD-produkter till kunder i Sverige. Motiveringen var att produkterna såldes med påståenden om medicinska egenskaper och därför skulle definieras som läkemedel, vilket innebär att försäljningen kräver godkännande.

Lagman Anna Maria Åslund Nilsson:

– Läkemedel som säljs här i landet ska vara godkända här, även om försäljningen sker via Internet. Vi bedömer att e-handelslagen inte påverkar när det gäller den sortens krav.

Förvaltningsrättens dom, som kan överklagas till Kammarrätten i Stockholm, innebär att Läkemedelsverkets beslut fortsätter att gälla.

Sverige har fått en nationalfjäril Citronfjärilen

Svensk förening för Beroendemedicin

Det finns möjlighet att nominera

kandidat till 2024 års Jellinek Memorial Fund Award. Det ska vara en framstående och avancerad forskare inom alkoholfältet. Den nominerade kan komma från vilket land som helst. 2024 års forskare ska vara verksam inom Biological and Medical Studies. All information finns på ISBRAs hemsida (isbra.

Årets

Föreningsmöte

Stockholm 25 november

Mingel med lätt förtäring
från kl. 16, mötestid 17 - 18.

Dagordning kommer senare

Svensk f Beroendemedicin

När en doktor blev doktor?

Doktorsbenämningen härstammar från den medeltida universitetsvärlden. Den som erhållit en doktorsgrad hade rätt att kalla sig doktor, en högre universitetstitel som refererade till att vederbörande hade rätt att undervisa.

Doktorsgraden kunde från början erhållas inom juridik, filosofi och medicin. Längre fram tillkom flera andra discipliner. Den medicinska hierarkin var till en början tredelad: läkare, kirurger och apotekare. Läkargruppen var de ”riktiga” läkarna med universitetsstudier medan kirurger och apotekare fick sitt erkännande och sin kunnighet genom praktisk träning och handlag.

På engelska heter att behandla, förändra något ”to doctor” och det är ett begrepp som också är mycket gammalt. Det användes även inom andra områden än medicin. Den som praktiserade ”doctoring” kallades med tiden doctor, så även de medicinska behandlarna, dvs kirurger och apotekare (farmakakunniga). Nu blev alla tre områdena doktorer.

En ny medicinsk grupp hade tagit sin form – doktorerna som sörjde för familjernas hälsa i form av diagnostisering, förlossning, farmakabehandling, kirurgiska ingrepp... Det blev i modern tappning även en ny titel i Storbritannien GP (allmänläkare).

BBC History (prof em W Byrnum, University College London).

Svensk förening för Beroendemedicin

Svensk förening för Beroendemedicin är sedan 1956 en delförening i Svenska Läkaresällskapet och Sveriges Läkarförbund.

Du har inflytande

Som medlem i Svensk förening för Beroendemedicin är du med och påverkar svensk beroendepolitik.

Vår förening är en tung remissinstans och vi finns representerade i flera nationella och lokala beslutsorgan. Föreningen driver också viktiga politiska och medicinska frågor inom beroende genom att aktivt delta i mediadebatten via press, radio och TV. Vi tar även ansvar för att utbilda och uppdatera våra medlemmar med de senaste rönen inom vårt fält.

Är du inte redan medlem eller har du en kollega som ännu inte är medlem?

Alla

oavsett yrke som arbetar/forskar inom beroendefältet är välkomna i vår förening.

Anmälan görs via vår hemsida www.svenskberoendemedicin.se
Förfrågan till vår sekreterare cathrine@svenskberoendemedicin.se

Välkommen

till Svensk förening för Beroendemedicins hemsida. Nyheter och information.

www.svenskberoendemedicin.se

HEM

Här ligger allt redaktionellt material.

KONTAKT

Du skickar meddelande till

1. Generella frågor (allt som inte inryms i nedanstående)
2. Medlemsfrågor (allt som har med medlemskapet att göra)
3. Bulletin (allt som rör vår medlemstidning)

MEDLEM

Medlemsansökan

LÄNKAR

Relevanta länkar som kan vara av intresse

UTBILDNING

1. Beroendespecialiteten
2. Konferenstips

ARKIV

Du kan leta efter inlägg på hemsidan efter månad och år.

FÖRENINGEN

Aktuell styrelse och föreningens stadgar

FORUM

Medlemmar kan här göra inlägg, ställa frågor mm som rör vårt område.

BANNERS

Ligger i högerspalt och är puffar för aktualiteter och annonser. Läser du på smartphone kommer banners sist (efter nyheter).

Ing-Marie Wieselgren fick lämna livet aldeles för tidigt

Med bestörtning nåddes vi av beskedet att den mördade kvinnan i Visby under almedalsveckan var en psykiatrikollega.

Ing-Marie Wieselgren var överläkare vid Akademiska i Uppsala och psykiatrisamordnare vid Sveriges Kommuner och Regioner. Hon var en i alla läger respekterad, omtyckt och kunnig psykiatriker som efterlämnar stor och djup saknad.

Minnet av Ing-Marie Wieselgren kommer för alltid att präglas av hennes omtanke om och engagemang för de svårast utsatta inom psykiatrin.

Ing-Marie Wieselgren blev 64 år.

Svensk förening för Beroendemedicin
Styrelsen

En varning från det Europeiska narkotikaorganet EMCDDA

Det finns en stark koppling i ungdomskretsar mellan alkohol och vissa narkotiska substanser

Sommarmånadernas många och stora musikfestivaler ger unga europeer tillfälle att umgås, dock inte enbart med varandra utan även med droger och alkohol. Under festivalerna intas psykoaktiva substanser i högre grad än ute i övriga samhället.

Det nattliga nöjeslivet är också en tillvarons nisch som inbjuder till hög alkoholkonsumtion kombinerat med droger. I en undersökning av nio europeiska staders nattliv visade det sig att tre fjärdedelar av besökarna rapporterade att de varit starkt berusade minst en gång under senaste fyra veckorna.

Berusningen är inte riskfri. Den är förknippad med såväl hälsokonsekvenser som sociala problem. Dessa inkluderar akuta medicinska skador som förgiftningar, fysiska skador, aggressivt beteende och våld, osäker och ibland våldsamt sex och ratttonykerhetsbrott.

De flesta av problemen kan härledas till berusning med mer än en sub-

stans vid ett och samma tillfälle. Den i ungdomskretsar vanligaste psykoaktiva drogen är MDMA (Ecstasy).

Narkotikaorganet påpekar att det finns anledning till oro. Inte minst mot bakgrunden att i många länder är drogintaget närmast ett normativt beteende och att de risker som uppenbarligen finns underskattas. Den ökade tillgängligheten av en allt större mängd psykoaktiva droger är också en riskfaktor emedan innehållet i dessa ofta via nätet inhandlade substanser är okänt – kan vara allt från fullständigt ofarligt till livshotande.

emcdda.org

Höjd sprit- och tobaksskatt från nästa år

Regeringen: Alkohol- och tobaksskatterna är effektiva styrmedel för att förbättra folkhälsan och innebär samtidigt ökade skatteintäkter.

I budgetpropositionerna för 2021 och 2022 aviserade regeringen att skatterna på alkohol och tobak ska höjas. Regeringen har den 25 maj beslutat om en proposition med förslag om höjda alkohol- och tobaksskatter.

Skattehöjningarna föreslås genomföras i två steg och träda i kraft den 1 januari 2023 respektive den 1 januari 2024. De föreslagna höjningarna motsvarar de tidigare aviserade höjningarna.

Skatten på bland annat öl och vin föreslås höjas med cirka 5 procent den 1 januari 2023 och med ytterligare cirka 8 procent den 1 januari 2024. Skatten på sprit föreslås höjas med cirka 1 procent den 1 januari 2023 och med ytterligare

cirka 1 procent den 1 januari 2024.

Skatten på bland annat cigaretter och snus föreslås höjas med cirka 3 procent den 1 januari 2023, och med ytterligare cirka 1 procent den 1 januari 2024. Därtill föreslår regeringen att skatten på e-vätskor och andra nikotinhaltiga produkter höjs med cirka 1 procent den 1 januari 2024.

Från Socialdepartementet

Narkotikautredning med förhinder

Den av socialdepartementet nytillsatta narkotikautredningen ska utreda det mesta som redan samsjuklighetsutredningen är klar med och kommer att av uppenbara politiska skäl avstå från att utreda väsentliga delar inom narkotikaområdet.

Utredaren Thomas Lindén, en kunnig och respekterad person, presenterade förutsättningarna för den nu tillsatta narkotikautredningen vid Svensk förening för Beroendemedicins forskningsmöte i Stockholm. Det blir en snabb utredning med ett delbetänkande som ska vara klart i mitten av oktober 2022. Slutbetänkandet ska presenteras ett år senare.

Huvudsyftet med utredningen är att med fortsatt restriktiv narkotikapolitik ska även finnas utrymme för ett effektivt förebyggande arbete, god missbruks- och beroendevård som innehåller insatser för skademinimering och insatser mot dödlighet till följd av läkemedels- och narkotikaförgiftning.

Narkotikapolitiken ska vara förenlig med evidensbaserad vård och beprövad erfarenhet. Denna utredning ska föra en tät dialog med samsjuklighetsutredningen.

Direktiven i sin helhet finns på
www.sou.gov.se/17102-2/

Under presentationen fick Thomas Lindén den från professionen självklara frågan huruvida avkriminalisering ska utredas. Svaret var entydigt

— Nej.

Under paneldebatten fick statssekreterare Tobias Lundin Gerdås samma fråga i olika varianter från såväl moderator som publik. Han svängde sig med svaret något elegantare än utredaren, men svaret var detsamma:

— Nej.

Inget för seriösa forskare

Bulletin har frågat en av landets framträdande narkotikaforskare, professor Björn Johnson. Han är tveksam till utredningen, vilket han tillsammans med Petter Karlsson redovisat i en debattartikel i Dagens samhälle. Sammanfattning:

— Seriösa forskare ska inte delta i en riggad utredning.

Björn Johnson tycker direktiven är märkliga.

— Det finns ju en jättestor överlappning med det

som redan utretts av Samsjuklighetsutredningen – ska detta då utredas en gång till, när remissvaren knappt ens hunnit komma fram?

Björn Johnson påpekar att många områden som framhålls knappast låter sig utredas utan att man tar hänsyn till de kontrollpolitiska aspekterna, vilket regeringen tydligt sagt ska utelämnas.

— Hur ska man exempelvis kunna utreda vilken roll stigma nspelar inom vården och när det gäller vårdsökande, om man inte får ta kriminalisering av eget bruk i beaktande?

Det är inte bara Björn Johnson som är kritisk. I en debattartikel i DN framkommer att professor Markus Heilig, en av landets främsta biologiska beroendeforskare tillsammans med Sveriges Kommuner och Regioner och Folkhälsomyndigheten är kritiska till begränsningarna i direktiven.

En anmärkningsvärd avsaknad av underlag är att ingen i Sverige har någon som helst uppfattning om hur många narkomaner landet kan tänkas ha eller hur många som behandlas inom landets sjukvård och institutioner. Professor Markus Heilig frågade Thomas Lindén om detta till synes självklara underlag för en narkotikautredning ska ingå i utredningen.

Thomas Lindén:

—Nej.

Det kan inte helt ses som förvånande när Björn Johnson säger att om han blir tillfrågad att delta i denna utredning blir svaret lika kort:

— Nej.

Thomas Lindén
Foto Socialstyrelsen

Utredaren har till sitt förfogande en utredningsgrupp som till stor del består av består avdelningschefer och sakkunniga inom byråkratin. Till denna grupp knyts en specialistgrupp.

Fler än en tiondel av de som brukar cannabis gör det i stora mängder

Beroendeproblematiken oförändrad sedan föregående mätningar.

Cannabis är enligt även denna undersökning det vanligaste preparatet bland dem som använt narkotika. Härefter kommer användningen av läkemedel (mot smärta, ångest-oro och sömnlösningar). Det visar en i april publicerad rapport från CAN (Centralförbundet för alkohol- och narkotikaupplysning) som beskriver hur många som använder eller har beroendeproblem av alkohol, narkotika och tobak.

Det som skiljer den här undersökningen från andra är att man frågat hur många gånger personen använt cannabis.

— Studien visar att 12 % av de som använt cannabis har använt det fler än 100 gånger, säger Erica Sundin som är ansvarig utredare på CAN.

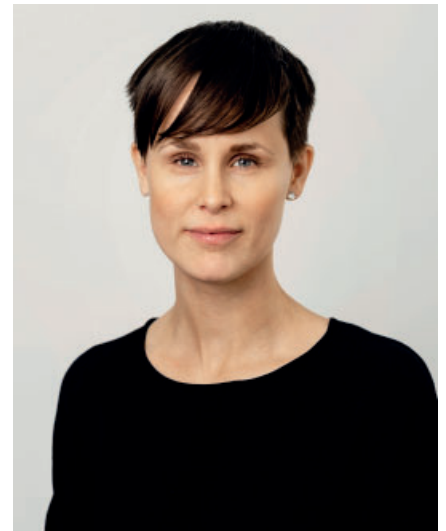
Användningen av cannabis och övrig narkotika var vanligare bland män än bland kvinnor. Drogen förekom mest i åldersgruppen 17 – 29 år.

Användning av övriga narkotikaklassade preparat (kokain, ecstasy, amfetamin, hallucinogener, opiater) var mindre vanlig. Totalt var det cirka 2 procent i befolkningen som hade använt något av

dessa preparat.

Jämfört med tidigare undersökningar har det inte skett någon ökning av drogintaget. Det är ungefär 8 procent av befolkningen i landet som någon gång under den senaste 12-månadersperioden använt någon narkotikaklassad drog.

En analys av beroendeproblematiken visar i denna studie att det är omkring 2 procent av befolkningen som uppfyller kriterierna för substansbrukssyndrom enligt DSM-5, vilket betyder att beroendeproblemen ligger på samma nivå som tidigare. Senast jämförbara mätning publicerades 2017.

Erica Sundin
Foto: Eeveline Johnsson

can.se

Ungdomar fastnar sällan för e-cigarett

I mitten av maj publicerades en stor och global rökstudie från Queenslands universitet i Australien. Deltagare var 152 tusen ungdomar från 47 länder. Denna studie var en del i WHO:s globala undersökning av ungas rökvanor som pågick mellan 2015 och 2018.

Ungefär 8,6 procent av deltagarna hade använt e-cigarett någon gång under de senaste 30 dagarna, men endast 1,7 procent var regelbundna e-cigarettanvändare. Författarna menar att ungdomar som använder e-cigarett gör det mer av experimentlusta än låter det bli en vana.

Addiction, 12 May 2022

Psykedeliska droger aktualiseras för behandling

LSD (lysergsyradietylamid) och psilocybin är båda klassiska serotonerga psykedeliska droger som sedan decennier används i rekreationssyfte har under senare år blivit lovande kandidater för behandling av olika psykiatriska sjukdomstillstånd som ångest, depression och neurologiska tillstånd som huvudvärk och migrän.

Flera studier är publicerade eller är på gång. En välgjord rapport är under vären publicerad i Neurpharmacopharmacology i vilken författarna menar att upprepade LSD-behandling förhindrar försämring av ångestliknande tillstånd som leder till kronisk stress. Det är en studie på möss. (<https://doi.org/10.1038/s41386-022-01301-9>)

En annan studie har undersökt huruvida det finns en skillnad mellan de i sig effektlänkande drogerna LSD och psilocybin. I en dubbelblind, placebokontrollerad studie har 28 individer (hälften kvinnor, hälften män) genomgått fem stycken 25-timmars sessioner då de fått placebo, LSD 100µg och 200µg och psilocybin 15mg och 30mg. Det gick

tio dagar mellan testperioderna.

De skillnader som framkom var av dos-responskaraktär mer än substansberoende. 20 mg psilocybin motsvarar enligt denna rapport 100 µg LSD. Ingen skillnad noterades drogerna emellan när det gäller medvetandegrad mer än att effekten för LSD varade något längre. (<https://doi.org/10.1038/s41386-022-01297-2>)

ett intressant amerikanskt vetenskapsprogram om psykedelisk forskning, även med patientintervjuer, sändes i SVT2 den 24 april (Vetenskapens Värld). Se även översiktsartikel i Bulletin nr 1/22 sidan 16.

Betänkandet: En möjlighet till småskalig försäljning av alkoholdrycker (SOU 2021:95)

Remissvar från Svenska läkaresällskapet

Svenska Läkaresällskapet (SLS) är läkarkårens oberoende, vetenskapliga och professionsorganisation, en ideell, politiskt och fackligt obunden förening.

Vårt huvudsakliga syfte är att verka för förbättrad hälsa och sjukvård i samhället, genom att främja medicinsk forskning, utbildning, etik och kvalitet. Det gör vi bland annat genom att initiera och driva debatt, sprida kunskap, stödja forskning och utarbeta riktlinjer, uttalanden, rapporter och policydokument. Vi ingår också i statliga utredningar och besvarar remisser.

Med vetskapen om att alkoholens skadeverkningar är ett av våra stora folkhälsoproblem har SLS ett starkt engagemang att driva såväl forskning som undervisning om alkohol, alltifrån grundläggande kunskap om alkoholemolekylen verkningar till psykologi och alkoholpolicy. Inom SLS verkar flera av landets framträdande forskare inom alkohol i dess olika aspekter, inklusive folkhälsa och alkoholpolicy.

Två tidigare statliga utredningar har kommit fram till att en gårdsförsäljning i egentlig mening av alkoholdrycker i Sverige av EU-rättsliga skäl är omöjlig att kombinera med ett detaljhandelsmonopol. Detta var närmast självklart eftersom gårdsförsäljning ofrånkomligen innebär en diskriminering med ekonomiska motiv av varor från andra medlemsstater i EU, vilket inte är tillåtet.

Likväl har nu regeringen, baserat på Januariöverenskommelsen, gett ännu en utredning i princip samma uppdrag: att ta reda på om det går att införa gårdsförsäljning utan att detaljhandelsmonopolet äventyras.

Det främsta EU-rättsliga problemet med att införa gårdsförsäljning i Sverige, är att det skulle väcka frågan om detaljhandelsmonopolet fortfarande kan anses vara förenligt med EU-rätten. När Sverige medgavs rätten att behålla sitt detaljhandelsmonopol för alkohol betonade EU-domstolen att monopolet motiverades av folkhälsoskäl och att alkoholpolitiken måste vara sammanhängande och systematisk för att upprätta detta folkhälsomål.

Gårdsförsäljning bidrar inte till folkhälsan och är uppenbart ett avsteg från en sammanhängande och systematisk alkoholpolitik. Att införa gårdsförsäljning innebär därmed en betydande risk för Systembolagets fortsatta existens.

Avgörande för att minska alkoholskadorna är begränsning av tillgängligheten till alkoholdrycker. För att begränsa den fysiska tillgängligheten är ett socialpolitiskt motiverat alkoholmonopol utan privat vinstin-

tresse den bästa lösningen. Systembolaget strävar efter att begränsa alkoholskadorna, inte efter att maximera alkoholförsäljningen. Ensamrätten möjliggör en rad åtgärder som annars är svåra eller omöjliga att tillämpa såsom begränsning av antalet försäljningsställen och öppethållande, ingen reklam, effektiv ålderskontroll och inga lockvaror eller andra kommersiella knep som syftar till ökad försäljning. Om Systembolagets ensamrätt skulle avskaffas kommer alkoholkonsumtionen och skadorna att öka, något som har visats i ett antal forskningsstudier. Socialt inriktade detaljhandelsmonopol är också en av de åtgärder med störst effekt som anges i Världshälsoorganisationens (WHO) strategi mot alkoholskador.

Att tillåta gårdsförsäljning vore sammanfattningsvis ett mycket stort risktagande – oavsett om det görs i begränsad omfattning eller under en försöksperiod – eftersom det innebär ett hot mot Systembolaget, som är en hörnpelare i den svenska ansvarsfulla alkoholpolitiken.

Förslaget att tillåta gårdsförsäljning har motiverats också av vad som kan anses vara miljö- och hälsomässigt främjande av landsbygdsutveckling och lokal frukt- och grönsaksförädling. Huvudförslaget i utredningen innebär dock att de nya försäljningsställena inte behöver vara förlagda till landsbygden, och heller inte bygga på egenodlade produkter. Detta talar för att snarare än landsbygdsutveckling främjar förslaget en utökning av försäljningsställen för alkohol, vilket återigen kraftigt underminerar det försäljningsmonopol som fungerar mycket bra i Sverige och har starkt stöd i befolkningen.

Sammanfattningsvis anser SLS att förslaget innebär att Sverige gör avsteg från sin restriktiva linje när det gäller detaljhandel med alkohol. Förslaget riskerar att utmana Sveriges hittills lyckosamma balansering av EU-rätten så att detaljhandelsmonopolet inte kan upprätthållas. På sikt innebär det risk för ökad konsumtion och ökade skadeverkningar. SLS avstyrker därför utredningens förslag.

Remissvaret sammanställt av Svensk förening för Beroendemedicin (föredragande: professor Sven Andréasson)

Patienternas omdöme om buvidal-behandling

En forskargrupp från Beroendekliniken vid Linköpings universitet har genomfört en semi-strukturerad kvalitativ intervjuserie med 32 personer som stod på depotinjektion eller avslutat den i akt och mening att få ett patientomdöme om effekten av denna beredning av buprenorfin vid opioidberoende.

Vid studiens genomförande var det 14 individer som stod på injektionsbehandlingen, 11 hade avbrutit den och gått över till annan medicinering och 7 hade avstått erbjudandet. Resultatet i denna studie refererar till Buvidal-behandling utom i ett fall då patienten fick Sublocade depot.

De första buprenorfin depotinjektionerna genomfördes i Sverige i februari 2019. Det var substansen Buvidal som gavs veckovis eller månadsvis. Sedan 2020 har sublocade (i Sverige heter medlet Subutex Depot Injection), men finns ännu inte på marknaden.

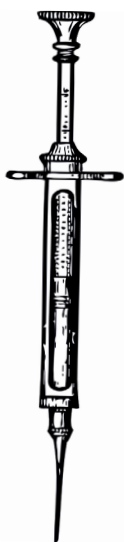
Det var sociala och praktiska faktorer som låg bakom att patienten accepterade depotpreparatet, det var ökad frihet som gjorde det lättare att hantera livssituationen (familj, arbete...), att kunna känna sig ”normal”.

Den alltid förekommande initiala abstinensen hanterade denna grupp tämligen väl eftersom de fick en god och sanningsenlig information av engagerad och välutbildad personal.

De som avbröt depotbehandlingen gjorde så tämligen snabbt efter behandlingsstarten. Orsaken var att behandlingen inte dämpade abstinensen tillräckligt. Bakgrunden här visade sig vara otillräcklig information och negativ läkemedelsattityd från personalen.

Forskargruppens sammanfattning är att depotinjektion av buprenorfin har såväl social, praktisk som psykologisk positiv inverkan jämfört med andra beredningar.

Subst Abuse Treat Prev Policy 17, 40 (2022).
<https://doi.org/10.1186/s13011-022-00474-2>

AVHANDLING

Rynaz Rabiee försvarade vid Institutet för global folkhälsa vid Karolinska institutet sin avhandling **Cannabis use : understanding other illicit drug use, drug-related morbidity and dependence** i maj 2022. Syftet med studien var att öka kunskapen om cannabisanvändning, andra illegala droger och drogrelaterad sjukdom och beroende. Det är en fyrhövdad registerbaserad studie.

Huvudhandledare har docent **Anna-Karin Danielsson** varit. Opponent vid avhandlingen var professor **Jørgen Bramness**, verksam vid The Arctic University of Norway Department of Clinical Medicine.

Författaren konkluderar sina resultat med att det finns ett samband mellan cannabisanvändning, illegala droger och psykiatriska sjukdomstillstånd.

Avhandlingen i sin helhet finns på: <https://openarchive.ki.se/xmlui/handle/10616/47961>

Tullverket varnar: okänd opioid

Det var i april som tulltjänstemännen vid postterminalen på Arlanda hittade ett paket med 500 falska Xanax-tabletter som i vanliga fall är ett lugnande läkemedel. Paketet hade skickats från Nederländerna och adressaten var en mottagare i Västsverige. Tablettorna skickades på analys och den visar nu att de innehåller en av en tidigare okänd syntetisk opioid.

Ny apoteksutredning förordar reglerat ägande

Regeringen har tillsatt en utredning som föreslår att tillstånd att bedriva detaljhandel med läkemedel till konsument (apoteken) inte ska kunna beviljas den som är vårdgivare.

Bakgrunden till förslaget är att utredningen ser risker med gemensamma ägarförhållanden mellan dessa aktörer, till exempel överförskrivning av läkemedel, onödigt vårdutnyttjande samt att allmänhetens förtroende för vård- och apoteksprofessionerna minskar.

Utredningen ska även se över tillsynsansvaret som är fördelat mellan olika myndigheter som till följd av olika regelsystem inte kommunicerar med varandra. Regeringen vill att det ska bli enklare att i förekommande fall kunna bryta sekretessen myndigheterna emellan för att få ett fullgott tillsynsansvar.

Förslaget kommer inte att påverka tillgängligheten till läkemedel eftersom öppenvårdsapoteken har en lagstadgad skyldighet att tillhandahålla samtliga förordnade läkemedel för behandling.

Regeringen SOU2022:27

Sånger vid avgrunden

Efter 23 års nykterhet tog han ett återfall som blev hans sista. Från firad författare med plats på den svenska parnassen slutade hans sista dagar i trappuppgångar, Malmös parker, någon dag hos likasinnad kamrat eller varhelst det begav sig utom hemma – för det fanns inte längre något hem. Trots den eländiga livssituationen skriver han med poetens vackra och briljanta språk om hur han faller och faller, djupare och mörkare ner i den totala natten.

Den sista berättelsen heter *Sånger vid avgrunden. En berättelse om beroende*. Den skrevs i själens djup och mörker och utkom under augusti 2021. I april 2022 avled poeten, litteraturkritikern och författaren Kristian Lundberg. Han blev 56 år.

I SR:s Kulturnyheterna säger hans förläggare Annika Bladh:

— Jag vet ingen som skriver så vackert och berörande som Kristian gör, det har varit en heder och en ära att få ge ut hans böcker.

Unga lagförda för narkotikabrott har hög återfallsfrekvens

En rapport från Socialstyrelsen visar att återfallsfrekvensen är hög bland unga som lagförts för brott mot narkotikastrafflagen.

I studien ligger fokus på hur rättsvårdssendet och socialtjänsten samverkar för att fånga upp unga som riskerar att utveckla ett narkotikaproblem. Detta för att analysera såväl det brottsförebyggande arbetet som det drogförebyggande och behandling.

Samordningen mellan rättsvårdande myndigheter och socialtjänsten är således väsentlig för att kunna motverka substansbruk bland barn.

Narkotikabrott är ett av de vanligaste brotten som barn och unga i åldrarna 15–20 år lagförs för. I nio fall av tio handlar det om ringa narkotikabrott, huvudsakligen eget bruk eller innehav för eget bruk.

Jämfört med övriga jämnåriga hade en högre andel i studiepopulationen haft kontakt med hälso- och sjukvården för bedömning och behandling av psykisk sjukdom, för neuropsykiatriska tillstånd och för läkemedelsbehandling före urvalsbrottet år 2017.

I båda undersökningsgrupperna barn och unga vuxna hade drygt en procent

avlidit till och med år 2020. Det innebär att dödligheten i studiepopulationen var drygt sju gånger så hög som i den övriga befolkningen när man tar hänsyn till kön och ålder. Bland barnen hade 25 personer avlidit och bland de unga vuxna hade 56 personer avlidit. De flesta hade avlidit till följd av en förgiftningsolycka men det fanns även flera fall av suicid. I den äldre åldersgruppen hade några individer dödats med skjutvapen.

Av de mellan 15 och 17 år som lagfördes för narkotikabrott 2017 fick 68 procent en rättslig åtgärd med vårdinslag. Vart tredje barn fick böter. Tre fjärdedelar av de unga vuxna (18 – 20 år) fick böter.

Underlag till rapporten kom från socialtjänsten i landets kommuner, polisen, åklagarmyndigheten, Sveriges Kommuner och Regioner (SKR), men inte minst från landets tre större mariamottagningar i Stockholm, Malmö och Göteborg.

Mariamottagningarna gjorde en stor insats i uppföljningen av denna lagförda grupp.

Socialstyrelsen: 2022-6-7954

Snus- och tobaksrapport från CAN

Det är cirka 19 procent av Sveriges befolkning mellan 17 och 84 år som snusat någon gång under senaste månaden. Det framgår av en CAN-rapport som publicerades i början av juli. Jämfört med kvinnor är det ungefär tre gånger så vanligt att män snusar. Undersökningen omfattar 18 000 personer.

När det gäller vitt snus är det lika vanligt bland män som kvinnor och vanligast i åldersspannet 17 – 29.

Rökningen minskar. Jämfört med 2003 har antalet rökare minskat från 18 procent för kvinnor och 13 procent för män till 7 procent för båda könen vid mätning 2021. Mängden cigaretter har också minskat bland de som röker med 36 procent. Dock råder stora skillnader grupper emellan.

Vitt snus regleras i lag från 1 augusti 2022

Vitt snus lanserades i Sverige 2016 och användningen har sedan dess ökat rejält. Produkten har saluförts som tobaksfri och således undgått tobakslagen. Tobaksmaken har visserligen försvunnit men tobaksbladets nikotin finns kvar och vitt snus är lika beroendeframkallande som det traditionella vanliga bruna snuset.

Den nya lagen för nikotinprodukter som klubbades av riksdagen den 21 juni träder i kraft den 1 augusti 2022. Den innebär bl a att tobaksfria nikotinprodukter (ex vitt snus) kommer att lagligen regleras. Det blir ålderskontroll vid köp. Det är 18-årsgränsen som gäller. Även reklam för nikotinprodukter regleras.

CAN, Nyheter 24, Drugsmart

Införandet av "kömiljarden" 2009 får lågt betyg

Riksrevisionen har granskat underlagen bakom 25 av de dyraste reformerna som införts i Sverige under åren 2000–2017. Resultatet av granskningen presenteras i en rapport där bland annat beslutsunderlaget som togs fram vid införandet av "kömiljarden" 2009 får lågt betyg när det gäller konsekvensanalysen, målen och de förväntade effekterna av reformen.

Tobias Alfvén, Svenska Läkaresällskapets ordförande: —Vi har i många olika sammanhang och remissvar lyft hur tillfälliga överenskommelser och "satsningar" riskerar att öka detaljstyrningen, öka administrationen och sätta medicinska prioriteringar ur spel. Det hälso- och sjukvården behöver är långsiktiga satsningar.

Riksrevisionen: På skakig grund – beslutsunderlag inför stora reformer

Afghanistan är inne på den globala metamfetaminmarknaden

Metamfetaminindustrin i Afghanistan har funnits sedan mitten av 2010-talet men har under senare år vuxit och sedan 2017 har en storskalig efedrabaserad metamfetaminproduktion snabbt etablerat en internationell kriminell marknad.

Det finns ett 40-tal varianter av efedraväxten och några av dem innehåller efedrin som används som läkemedel (hostmedicin). Efedran växer vilt i stora delar av Asien och och i Afghanistan utvinnes efedrin som genom en intrikat process förvandlas till metamfetamin.

Iran var tidigare storproducent av metamfetamin men verkar idag vara ett transitland för produkten från Afghanistan till övriga världen.

Dock har metamfetamin inte vunnit så stor spridning inom de europeiska länderna. Jämfört med kokain och MDMA är marknaden liten och den inhemska produktion som för närvarande sker i Nederländerna och Tjeckien tycks täcka "behovet".

Dock menar EMCDDA att EU-länderna bör vara observanta på en aggressiv marknadsföring av billigt afghanskt metamfetamin.

emcdda.org

Brittiska parlamentsledamöter dricker mer än genomsnittsmedborgaren

Premiärministerns coronacocktails och festligheter på 10 Downing Street när övriga briter var beordrade till avskildhet och karantän av just premiärministern har väckt en kanske icke oberättigad vrede hos undersåtarna. Polisutredningar och interna utredningar inklusive politiskt mistroendevotum har till slut bitit på Boris Johnson. Han avgick.

Det kanske inte är någon tillfällighet att det intagits rejäla mängder alkohol i kretsen kring primärminister Johnson. Det är snarast tillfällighet som skapat rubriker – nämligen coronapandemin och restriktioner som uppenbarligen gällde folket men inte No 10 Downing Street.

Kan man styra imperiet under alkoholpåverkan frågade sig the Guardian – uppenbarligen blev svaret ja – Churchill var ju aldrig nykter. Och det gick ju rätt bra.

Av tradition får exempelvis finansministern som enda person intaga alkohol i underhuset under budgetdiskussionen. Han har inte långt till påfyllning emedan parlamentet har 16 barer och restauranger till parlamentsledamöternas (MP) förfogande. Budgetdiskussionerna i underhuset är idag definitivt alkoholfria emedan finansministern är helnykterist.

Det finns några som tycker att nu går det lite långt, något det kanske gjort allt för länge. En Club Soda-förening har bildats i underhuset på initiativ av Laura Willoughby. Klubben har spridit sig utanför parlamentet och har nu över 50 000 medlemmar. Bakgrunden var bl a att det visat sig att det finns ett mindre urval alkoholfria drycker i dessa parlamentsbarer än vad som en vanlig pub utanför maktens boning kan erbjuda.

Förutom barerna deltar MP:s i en oändlig rad konferenser och mottagningar, alla med fri tillgång till alkohol. Vid en av dessa mottagningar deltog toryledamoten Alan Clark (arbetsminister i Thatchers kabinett). Han har beskrivit tillfällena i sina dagboksanteckningar (i bokform) om alkoholfödet i det han kallade Westminsterpalatset.

Innan MP Clark skulle redovisa ett många sidor omfattande dokument inför kammaren hade han deltagit i en vinprovning av några utsökta årgångar Palmer Pichon Longueville. Vid tidpunkten för anförandet var han sålunda rejält luddig mellan öronen. Såväl enligt egen utsago som sina parlamentskamrater. Det blev katastrof. Han hoppade över meningar och sidor och framställningen blev fullständigt obegriplig, till och med för honom själv. När en labourledamot efteråt frågade om innebörden av den sista mening

lär Clark har svarat: *How the hell do I know.*

En några år gammal undersökning publicerad i BMJ redovisades alla 650 ledamöternas inställning till alkohol via bl a AUDIT. Riskkonsumtionen var högre här jämfört med övriga landets invånare ($p < 0.05$) men lika om man jämförde socioekonomiska förhållanden. Hade parlamentsledamoten också arbetsuppgifter utanför parlamentet var det 2,74 gånger större risk för hög konsumtion.

Parlamentet i Sydney i Australien har precis samma alkoholtradition och problem som motsvarigheten i London. Och även här har man börjat ifrågasätta alkoholfödet.

Hur ser det ut i Sveriges riksdag?

Även om det finns skilda traditioner och förutsättningar är det kanske inte så olika? Finansministern får inte ha ett whiskyglas framför sig under budgetförhandlingarna, men han liksom övriga ledamöter har tillgång till en upphandlad riksdagsrestaurang med alkoholtillstånd. Sabis som driver resatruangeverksamheten i riksdagen har tillstånd att servera alkohol i riksdagens lokaler. Tillståndet gäller vissa lokaler, ytor och tider. Närmare än så svarar inte riksdagens kommunikationsavdelning. Är det männe fri tolkning?

Enligt nydemokraten mm Bert Karlsson var det en rad ledamöter i den svenska riksdagen som antingen smygsöp eller var berusade till och med vid röstningstillfällen under 1990-talet.

Vänsterpartisten och socionomen Egon Frid kom in i riksdagen 2006 och såg klara missbruksbeteenden redan vid riksdagens öppnande. Han skriver:

— Det fanns ledamöter som drack lika många glas vin som jag åt snittar. S-ledamoten Elin Lundgren tyckte dock i en intervju i Accent att ett måttligt drickande inte behövde såklart innebära problem.

<http://dx.doi.org/10.1136/bmjopen-2019-034929>
The Guardian 20200307
The Sidney Morning Herald 20210331
Accent 20130301

Styrelsemöte för Svensk förening för beroendemedicin

Efter pandemiårens mötestorka blev årets vetenskapliga möte välbesökt

I början av maj var det åter dags för ett styrelsemöte. Nu är det slut på zoom-mötena, styrelsen träffas som vanligt i Svenska Läkaresällskapets vackra lokaler i Stockholm.

Till styrelsemötet adjungerades representanter för kvalitetsregistret Bättre beroendevård.

Satsning görs sedan en tid tillbaka för att öka täckningsgraden i registret. Vissa regioner har automatöverföring medan andra fortfarande har manuell registrering. Styrelsen fick en elegant uppvisning i vilka data som man kan få fram via registret. Som ett led i bättre användning av registret föreslogs en kort utbildning för användare. En litet fylligare beskrivning av Bättre beroendevård kommer i novembernumret av Bulletin.

I samband med genomgången av registret fördes en diskussion kring KVÅ-kod för LARO och differentiering av beroendediagnos. Styrelsen beslöt att ta kontakt med Svensk interprofessionell grupp för åtgärdsregistrering vid psykiska hälsoproblem för att få med våra aktuella KVÅ koder.

Av de till föreningen inkomna remisserna beslöt styrelsen besvara SOU2021:95 om småskalig försäljning av alkoholdrycker. Se remissvaret på sidan 14.

Föreningens tre stipendier

Det finns fortfarande tid att nominera kandidat till årets MediaDiplom. Förslaget bör vara föreningens sekreterare tillhanda före nästa styrelsemöte den 26 augusti. Stadgarna för diplomet finns på föreningens hemsida under fliken Föreningen. Det gäller för övrigt för samtliga stipendier.

Det har ännu inte inkommit några ansökningar till föreningens stipendium för fördjupad alkohol- och drogkunskap. Det är ett stipendium på 15 000 kronor. Man måste vara medlem i föreningen för att få möjlighet att söka.

Det är en kommitté som utser den som tilldelas Jörgen Engel Stipendium. Stipendiekommittén ser gärna förslag till stipendiat.

Förslag till ovanstående stipendier skickas till föreningens sekreterare cathrine@svenskberoendemedicin.se. Skriv för säkerhets skull vilket stipendium som avses.

Den många gånger uppskjutna studieresan till St Petersburg har nu av förklarliga skäl helt skrinlagts. Nu planeras, om än preliminärt, en studieresa under våren 2023 till Oslo. En arbetsgrupp börjar förbereda för denna. Följ planeringen till avresedags via Bulletin och vår hemsida.

Då blev den av – den årliga konferensen De som har det svårast: beroende med samsjuklighet och sociala problem genomfördes i maj. En rapsodisk rapport

kommer i novembernumret av Bulletin. Nästa vetenskapliga möte kommer under de närmaste månaderna att ta form. En möjlighet är att än en gång samordna mötet med SAD (Svenska föreningen för alkohol- och drogforskning). För ett par år sedan genomfördes ett synnerligen lyckat gemensamt arrangemang i Skövde. Föreningen tar kontakt med SAD.

Utbildning

Vår föreningen kommer att under hösten att delta i utvecklingen av en nationell METIS-kurs i beroende. Den ska rikta sig till specialister i psykiatri och Barn och Ungdomspsykiatri. Styrelsen diskuterade även om möjligheterna att vara kursgivare för METIS-utbildning i levnadsvanor.

LARO-utbildningen har börjat genomföras på olika ställen i landet. Den reviderade versionen tycks fungera bra. Önskemål finns om att erbjuda utbildningstillfällen utan sponsring och det går bra så länge föreläsarna är auktoriserade av Svensk förening för Beroendemedicin. Ordföranden rapporterar dessutom att det givits en positiv respons från Socialstyrelsen om att hålla i ett LARO-nätverk motsvarande det nätverk som tidigare hölls med metadonmottagningarna.

Mycket händer post-covid. Exempelvis har det Europeiska samordningsorganet EUFAS (The European Federation of Addiction Societies) återupptagit mötesaktiviteterna. Vår förening är medlem i denna organisation.

Med viss besvikelse nödgas styrelsen notera att aktiviteter på hemsidans digitala Forum är låg.

Är vår medlemstidning endast för medlemmar? Bulletin var tidigare kodad och därmed tillgänglig enbart för medlemmar. Sedan flera år är den öppen för alla som önskar ta del av föreningsbladet. Efter diskussion beslöts att så ska förbli även fortsättningsvis. Det är ett sätt att sprida information om såväl föreningen som beroendområdet.

Styrelsemöten 2022

26/8 2022 kl 10.30-15.30 och 25/11 2022 kl 13.30-16.00
Därefter mingel samt föreningsmöte kl 17.00-18.00. Alla möten hålls på Svenska läkaresällskapet Klara Östra Kyrkogata 10 Stockholm

